

Notat fra Offentligt møde

”Frem mod klimatopmødet 2009”

arrangeret af Dagbladet Politiken i samarbejde med [Det Økologiske Råd](#),
Torsdag d. 10. april 2008 kl. 15.00 - 17.30, i Politikens Foredragssal, Vestergade 28, København

Der blev holdt oplæg af et panel bestående af :

- Jennifer Morgan (JM), direktør for den engelske NGO, E3G som er en uafhængig non-profit organisation som arbejder for en bæredygtig udvikling. (se www.e3g.org) (bl.a finansieret af nogle af ministerierne i Storbritannien, Shell, WWF mfl.),
- Thomas Becker (TB), kontorchef i Klimaministeriet
- Lars Aagaard (LA), vice-direktør i Dansk Energi
- Søren Dyck Madsen (SDM) energi- og klimamedarbejder i Det økologiske Råd

DISCLAIMER

**Referatet er udarbejdet af Thomas Meinert Larsen, Klimabevægelsen
Klimabevægelsen frasiger sig ethvert ansvar for korrektheden af referatet,
samt for eventuelt brug (og misbrug) heraf.**

Jennifer Morgan ”Elementer i en ambitiøs aftale i København:

Sagde at fra nu af skal der satses på en teknologi med lav CO2 udledning. DONG's planlagte kulkraftværk i Tyskland er et meget dårligt signal. Der bør være stop for at forære CO2 kvoter væk, alt skal sælges på auktioner. Man kan udvide dette marked, men vigtigt at der sættes loft (som gradvist sænkes) på antallet af kvoter, således at prisen på CO2 kvoter holdes på et højt niveau for at sikre incitamentet til at udvikle CO2-reducerende teknologier (Pris i dag ca 180 kr, pr. ton). Midlerne fra salget kan bruges til finansiering af bæredygtig udvikling og hjælp til udviklingslandene, og gerne til en ”deforestation-fund”

De ny industrialiserede lande må nå toppen for deres CO2 udledning indenfor 20 år, og de bør også have forpligtende mål for år 2020/2025. Det er vigtigt med teknologi-overførsel til udviklingslandene, men udviklingslandene er meget forskellige, og fx har Indien og Kina allerede selv adgang – og penge – til alle de nyeste teknologier (herunder også vedvarende energi), men de skal blot have et klart incitament til at tage disse i brug. Kina har en målsætning om afkobling mellem økonomisk vækst og CO2 udledning. Det er afgørende at sætte en stopper for afskovningen, som pt. bidrager med 20 pct. af CO2 udledningen.

I USA er der enighed blandt alle 3 præsident-kandidater om, at der skal være en bindende international aftale fra 2025. JM understreger at danske delegationer ”ikke bør spille tid på at snakke med Bush, da ingen i USA tager ham alvorligt”. En forpligtelse på 10 % CO2 reduktion for USA i år 2020 betragter JM som ”dramatic” (og nok urealistisk).

Tyskland sigter på en 40 pct. reduktion af drivhusgas-udledningerne frem mod 2025. Ulandene kan kun forventes at gå med til begrænsninger, hvis I-landene reducerer med 25-30 pct. (kommentar: samme vurdering har IPCC's formand inderen Pachauri).

CDM-projekter (projekter som de industrialiserede lande, som er med i Kyoto-aftalen iværksætter i udviklingslande, og som de godskrives for i deres egne CO2 regnskaber. Virker som ”Off-set”) bør kun accepteres, hvis de foregår på sektorniveau. For eksempel kunne man forestille sig at dele af energi-forsyningen i Mexico kunne være et CDM-projekt. På projektniveau er effekten for usikker.

JM mener at [Carbon Capture and Storage](#) (CCS) reguleringen bør strammes.

Thomas Becker (kontorchef i Klima- og energiministeriet),

"Den danske regerings strategi for processen frem mod en aftale"

Grundlaget for arbejdet omkring Klimatopmødet i København 2009 er FN's [klimakonvention](#), som 192 lande har tilsluttet sig inkl USA. [Kyoto-aftalen](#) (Eng: Kyoto Protocol) har kun 153 lande tilsluttet sig, med USA, Canada, Japan, Kina og Indien som nogle af de vigtigste undtagelser. I den nuværende kyoto-protokol har Danmark forpligtet sig til at reducere med 21% (ift. 1990) i perioden 2008-2012.

[COP15](#) er betegnelsen for det 15. møde efter vedtagelsen af Klimakonventionen.

COP14 afholdes December 2008 i Poznan, Polen.

Formålet med COP15 er således blandt andet:

- 1) At få flere lande til at skrive under på Kyoto-aftalen
- 2) At Kyoto-protokollen bliver forlænget ud over 2012, og at der fastsættes bindende reduktionsmål.

Det er meget afgørende at USA underskriver Kyoto-aftalen. USA's holdning er afgørende for Canadas tiltræden. Det bedste, der kunne ske, var, at USA og Japan kom med. Som en humoristisk side-bemærkning blev det nævnt, at det endda kunne være muligt at lave Joint Implementation (JI) investeringer i USA, hvor der er masser af "lavt-hængende frugter" for bl.a. japanske investeringer. De stigende energipriser i USA har gjort det mere profitabelt med besparelser i USA. I USA er der i dag statsbaserede reduktionsbestemmelser for CO2 udledning, men der efterlyses føderale bestemmelser fra staternes side..

Det gælder om at få det bredest mulige CO2 marked, gerne som [CAP & TRADE](#). Der kunne også betales en international afgift, der kan finansiere en udviklingsfond til at understøtte en mindre CO2 baseret produktion i Kina, Indien, Brasilien mfl.

Lande der ikke overholder udledningslofterne skal kunne idømmes kulstofafgifter.

FN's internationale søfartsorganisation [IMO](#) er blevet bedt om selv at komme med forslag til begrænsning af udledningen af CO2 fra international skibsfart. Hvis de ikke kan blive enige inden 1. oktober i år om en acceptabel aftale, vil spørgsmålet blive taget op i de generelle klimaforhandlinger. (*kommentar: det er som at sætte ulven til at vogte gæs*).

Det samme er vist tilfældet med International Civil Aviation Organization ([ICAO](#)), som også skal udarbejde et forslag til at reducere CO2 udslip fra fly-transport.

Han nævnte at det måske var en farbar vej frem at lave internationale brancheaftaler omkring udledning og nævnte de stærkt energiforbrugende nikkelproducenter som eksempel således at forskelle i CO2-priser ikke sendte nogle nationers industri ud af markedet.

Han gentog sine tidligere udtalelser om, at **Danmark ikke vil spille ud med egne krav til klimaforhandlinger**, men alene spille mediators rolle (*kommentar: som tidligere diskuteret bør dette standpunkt komme frem i den almene danske debat*).

EU forhandler på vegne af alle EU-landene. Gennem EU vil Danmark indirekte bidrage til at der stilles krav til resultaterne. Nogle skøn siger at COP15 arrangementet vil tiltrække helt op til 30.000 deltagere (langt fra alle vil være akkrediteret til deltagelse på selve COP15).

Lars Aagaard, Vicedirektør i Dansk Energi: "Industriens og energi-selskabernes rolle"

De danske energi-selskaber har indset at vi bevæger os mod en "low carbon economy"... "Vi har set retningen". IPCCs anbefalinger accepteres generelt som en grundlægning forudsætning for vores udvikling. I fremtiden vil der være "no room for inefficient power plants".

Man er nu i gang med at gøre kraftværker klar til CCS.

En (politisk) handlingsplan om reduktioner bliver nødt til at tage de private virksomheders krav om muligheden for profit-maksimering med i betragtning. Der skal laves markedsbetingelser som tilgodeser de virksomheder som er mest effektive. "2 Mia mennesker er stadig uden strøm, så derfor skal vi også være realistiske mht. vores reduktions-krav til [udviklingslandene](#)".

Det virker realistisk at også USA på et tidspunkt kan indgå i et CO2 handels-system som det europæiske ([European Trading System, EU ETS](#)).

Energi-sektoren og Industrien støtter IKKE en global CO2 pris. Forudser mange problemer ved introduktionen af en sådan. Man kan godt støtte en international aftale om 20 % reduktion eller endda 30 % reduktion, men KUN såfremt det indgår i en aftale hvor også USA, Kina og Indien forpligter sig til væsentlige reduktioner, således at europæiske industris konkurrenceevne ikke svækkes.

Energi-producenterne har iøvrigt generelt været gode til at leve op til deres reduktionsforpligtelser og er generelt mere villige til at acceptere reduktionsmål (i forhold til industriorganisationerne). Og man har som sådan ikke noget imod et 30% reduktionsmål i EU, såfremt alle kvoter auktioneres bort. Energi-sektoren vil nemlig blot vælte omkostningerne over på forbrugerne.

Han forsvarede DONGs planlagte kulkraftværk i Tyskland og sagde, at de værker det skulle erstatte svinede meget mere, så det var en forbedring. Han sagde, at energiproducenterne hilste markedet for CO2-udledninger velkomment, men at det var afgørende, at prisen blev stabil, fordi der var tale om langsigtede investeringer, som skulle baseres på priserne på dette marked.:

Søren Dyck Madsen, Energi- og klimamedarbejder Det økologiske Råd, "NGOernes og civilsamfundets rolle".

Forhandlingerne bør ikke kun koncentrere sig om "økonomi", men om det reelle behov for CO2 reduktion, og på en solidarisk og fair fordeling af reduktions-kravene. Miljøorganisationerne bør arbejde for at få gode elementer ind i en ny og bedre klima-aftale.

NGOérne spiller en vigtig rolle for at mobilisere befolkningerne til "forandring" og til at tage aktiv del i at reducere deres personlige CO2 udslip. SDM nævnte derudover NGOernes vigtige rolle i samarbejdet med regeringerne og virksomhederne. Han sagde, at man kun kunne forvente, at regeringerne ville bidrage med en meget lille del af de midler, der skal til for at sikre klimaforbedringer. Derfor er markedsbaserede løsninger, som giver incitament for virksomhederne meget vigtige.

CDM-projekter er generelt væsentligt mindre klima-venlige end egne indlandske (europæiske) reduktioner. Det er ofte meget svært at dokumentere af CDM-projekter reelt giver "additional reductions". SDM nævnte at G8 / Verdensbank løsningen er ikke god.

Fremførte spørgsmål.

1) Findes der en slags "masterplan" som på en solidarisk facon (fx ud fra [GDP](#) = gross domestic product of a country is one of the ways of measuring the size of its economy) fordeler reduktionsbyrden for hver af de 192 lande som skal med i kyoto-protokollen.

Svar (TB): Nej, der er ingen skitser. De instrumenter (tal osv.) for at lave en sådan kompleks plan vi har til rådighed synes vi ikke er gode nok. Desuden skal en sådan plan tage hensyn til, at det ikke er alle lande som skal reducere, men nødvendigvis vil have behov for en øgning af deres udslip (dette gælder langt de fleste af udviklings-landene).

"Men vi arbejder selvfølgelig med nogle ideer..."

2) Er CDM projekter en god idé, udskyder det ikke blot de omlægninger til en mere bæredygtig produktion, som er nødvendige i i-landene (havde vi overhovedet haft vores vindmølleindustri, hvis den mulighed havde været der for 15 år siden)

Svar (hele panelet): Det er nødvendigt både med reduktioner i i-landene og med CDM, som kan overføre teknologi til ulandene. For at CDM projekterne imidlertid skal være troværdige, og have en reel nytte-effekt, er det kritisk at der laves bedre retningslinjer for hvordan CDM-projekterne bliver "measurable, reportable og verifiable". Hele JI & CDM-systemets succes hviler på disse forudsætninger.

3) Er Bush's G8 Heiligendamn møder noget som tages alvorligt?

Svar (JM): Nej, der er ikke kommet meget konstruktivt ud af disse møder. Alle betragter FN-møderne som mere forpligtende, og man afventer desuden den nye amerikanske præsidents holdning på området.

4) Er en aftale ved COP15 med globale reduktionsmål svarende til en maksimum global temperatur-forøgelse på 2 grader (som anbefalet af IPCC) en aftale som Klima-ministeriet vil betragte som en succes-fuld aftale ?

Svar (TB): Man kan ikke forestille sig at EU vil acceptere en dårlig aftale.

En succes-fuld aftale vil være en aftale som: *"i sig selv" beskriver globale bindende CO2-reduktionsmål som alene vil modsvare en max 2 grader temperaturstigning* ELLER: *en aftale som "med visse fastsatte bindende mål i KOMBINATION med en plan for/aftale om retningslinjerne for fastsættelse at yderligere bindende mål som tilsammen vil modsvare en max 2 grader temperatur-stigning.*

For yderligere referater og information fra mødet henvises til det økologiske råds hjemmeside:
<http://www.ecocouncil.dk/>